

به نام خداوند بخشنده و مهربان

راه‌نمای نگارش وانشا

بر اساس

فهرستی سوم دبستان

اشرف کریمی

کارشناس ارشد برنامه‌ریزی درسی
و آموزگار مدارس ابتدایی تهران

سرشناسه : کرمی، اشرف - ۱۳۳۹ -
عنوان و نام پدیدآور : راهنمای نگارش، از آیدر اساس فارسی سوم
دبستان / آیدر اساس فارسی
مشخصات نشر : تهران: قدیانی، ۱۳۳۹
مشخصات ظاهری : ۵۶ ص.
شابک : 978-600-251-499-8
وضعیت فهرست‌نویسی : فیپا
موضوع : فارسی، انشا و تمرین، راهنمای آموزشی (ابتدایی)
موضوع : فارسی، جمله‌سازی، راهنمای آموزشی (ابتدایی)
رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۳ ر ۲ ک ۴ / PIR ۲۸۳۹
رده‌بندی دیویی : فا ۰۴ / ۸۰۸
شماره کتابشناسی ملی : ۳۵۰۹۴۵۸

مقدمه‌ی مؤلف

به نام پروردگار مهربان

در خاطراتی که از دوره‌ی دبستان دارم، "زنگ انشا" کسل‌کننده ثبت شده است. معلم، موضوع، جمله یا شعری را روی تخته می‌نوشت و از ما می‌خواست همان موقع سر کلاس راجع به آن بنویسیم. گاهی ناگزیر بودیم نوشته‌ی خود را در کلاس بخوانیم و همان‌جا نمره‌ای هم می‌گرفتیم. آن روزها فکر می‌کردم که نمره‌ی خوب گرفتن، با تعداد سطرها و استفاده از واژه‌های جدید و بهت ارتباط دارد و این احساس تا پایان دوره‌ی دبیرستان با من همراه بود. بعدها که به نوشتن در رسم و با تجربیاتی که از مطالعه و به‌ویژه تدریس کسب کردم، متوجه شدم این مشکل، البته به نظام آموزشی برمی‌گردد و راه‌حل آن را هم باید در همان‌جا جست‌وجو کرد.

مهارت نوشتن، یعنی مهارت "اندیشیدن"، "نوشتن" به ارتقاء ذهن آدمی برای تفکر نقادانه و استدلال کمک می‌کند. ولی این تنها به خودبه‌خود بهبود نمی‌یابد. نوشتن، نیازمند آموزش و تمرین است. و این نکته‌ای است که خوشبختانه در کتاب مهارت‌های نوشتاری سوم دبستان به‌طور جدی مورد توجه قرار گرفته است.

رویکرد مناسبی که در کتاب مهارت‌های نوشتاری سوم دبستان ایجاب شده است، آموزش مرحله‌به‌مرحله‌ی نوشتن یک "بند" به عنوان گام اصلی نوشتن است. هدف آن است که دانش‌آموزان در پایان پایه‌ی سوم دبستان، با مفهوم "بند" و نگارش آشنا شوند؛ "بند صحیح" را بشناسند؛ بتوانند موضوعی کلی را به موضوعات کوچک‌تر تقسیم کنند؛ با تمرکز بر یک "موضوع کوچک‌تر" به عنوان زیرمجموعه‌ای از "موضوع کلی" و ضمن رعایت علائم "سجاوندی"، یک "بند" راجع به آن بنویسند؛ "جمله‌ی اصلی" هر بند را تشخیص دهند و اهمیت آن را در شکل‌دهی به سایر جملات "بند" دریابند.

کتاب حاضر با اصل قرار دادن رویکرد نویسندگان کتاب مهارت‌های نوشتاری سوم دبستان، تلاش کرده است به تقویت هدف آنان کمک کند. از این‌رو، با توجه به ویژگی‌های شناختی و خزانه‌ی لغات دانش‌آموزان در پایه‌ی سوم دبستان، تمرین‌های

اول تا یازدهم برای تقویت توانایی تفکر، تداعی کلمات و جمله‌نویسی، به کار بردن فعل مناسب در جمله، تشخیص جمله از عبارت‌های غیرجمله، رعایت صحیح علائم سجع‌بندی و استفاده از قابلیت جانشین ساختن کلمه‌های مناسب در جمله تدارک دیده شده‌اند. معرفی "بند" از تمرین دوازدهم آغاز شده و در تمرین‌های بعدی، موضوع کتاب و موضوع‌های کوچک‌تر "بند"، تشخیص موضوع هر "بند"، و جمله‌ی اصلی "بند"، وارد شده است.

مطالعه، عامل مهمی در توسعه‌ی توانایی نوشتن است. نتیجه‌ی مطالعه‌ی بیش‌تر برای کودکان، توسعه‌ی خزانه‌ی لغات اوست که به توبه‌ی خود باعث افزایش توانایی او در تفکر و درک معنی می‌شود. دو تمرین آخر این کتاب با هدف تقویت توانایی تفکر و درک مطلب، مطالعه‌ی توضیحات، شناخت منابع اطلاعاتی و آشنایی با یادداشت‌برداری در نظر گرفته شده‌اند.

نگارنده ضمن امیدواری به این پیشرفت، بودن این تلاش‌های هم‌جهت برای بهبود "توانایی نوشتن" در میان دانش‌آموزان کشور، از دیدگاه‌های خوانندگان اثر حاضر استقبال می‌کند.

ش. کریمی

آموزگار مدرسه ابتدایی تهران

و

دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی درسی - دانشگاه خوارزمی